

Journal of Social Intervention: Theory and Practice – 2021 – Volume 30, Issue 2, pp. 3–6
<http://doi.org/10.18352/jsi.679>

ISSN: 1876-8830

URL: <http://www.journalsi.org>

Publisher: Rotterdam University of Applied Sciences
Open Access Journals

Copyright: this work has been published under a
Creative Commons Attribution-Noncommercial-No
Derivative Works 3.0 Netherlands License

Van der Linden, Rodrigues-Vasse, Kopp, Abraham & Dier, **Youth, education and work in (post-) conflict areas:** Groningen, uitgeverij Globalisation Studies Groningen, University of Groningen, 2020, ISBN: 978-94-034-2877-2,
Open access: <https://www.rug.nl/research/globalisation-studies-groningen/publications/20200902-yew-gulu-book-aug-27.pdf>

BOOKS

PIM VAN HEIJST

Pim van Heijst, Hogeschoolhoofddocent Community Development/Senior Onderzoeker Lectoraat Participatie en Stedelijke Ontwikkeling | Kenniscentrum Sociale Innovatie | Hogeschool Utrecht
E-mail: pim.vanheijst@hu.nl

WAT WE VAN ELKAAR KUNNEN LEREN; EEN INTERNATIONAAL PERSPECTIEF OP JEUGD EN PROFESSIONALS IN (POST) CONFLICT GEBIEDEN

In deze recensie staat het leren van jeugd én betrokken professionals rondom de thema's onderwijs en werk centraal. Het boek is de weerslag van een reeks summerschools die in 2017 en 2018 werden georganiseerd in Groningen, Nederland en Gulu, Oeganda door het International Research Network on Youth, Education and Work (YEW). De publicatie neemt ons mee in datgene wat er gezamenlijk geleerd is tijdens deze summerschools en deelt bijdragen van andere onderzoekers die actief zijn rondom de thema's jeugd, onderwijs en werk.

Naast een introductie en een afsluitend hoofdstuk is het boek is onderverdeeld in drie delen. Het eerste deel gaat in op

Edited by: Josje van der Linden, Ana Rodrigues-Vasse,
Maai Kopp, Breen Abraham & Francesca Dier

BOOKS

onderzoek naar jeugd, onderwijs en werk in de Gulu en Achioli regio in Oeganda. Het tweede deel bestaat uit een beschrijving van diverse methodologische aanpakken. Het derde deel geeft ruimte aan onderzoek en projecten op het gebied van jeugd in andere conflictgebieden. Het afsluitende hoofdstuk gaat in op de leerervaringen en toekomstige activiteiten van het netwerk. Tussen de hoofdstukken door staat een aantal praktische intermezzo's. De kracht van dit boek is gelegen in de praktische inzichten die het jeugdprofessionals biedt.

In de inleiding wordt allereerst ingegaan op relevante concepten om situaties in (post-)conflict gebieden beter te begrijpen. Dit zijn begrippen die tijdens de summerschools onderwerp van gesprek waren. Zo sprak men onder meer over begrippen als 'negatieve en positieve vrede' zoals geïntroduceerd door Galtung (1976). De gebroken gemeenschappen, zoals deze zijn ontstaan door oorlogen en conflict, belemmeren dat positieve vrede voet aan de grond krijgt. De oorlog beïnvloedt niet alleen individuen maar ook hele gemeenschappen. Mensen zijn echter niet alleen slachtoffers betoogt de auteur van dit hoofdstuk. Ze introduceert in navolging van Giddens (1991) het concept 'agency' om hier grip op te krijgen en een conceptueel kader te schetsen. Daartoe wordt het recht van alle mensen om een menswaardig leven te leiden, -ook in conflictgebieden-, geïntroduceerd, zoals besproken in de theorie van 'sociale rechtvaardigheid' van Nussbaum (2011) en Sen (1998). Het mooie is dat in de inleiding meteen de koppeling wordt gemaakt met de inzichten die zijn opgedaan in de onderzoeken die in deze publicatie worden besproken. Na het schetsen van het conceptuele kader, wordt beschreven hoe dit is toegepast. Door middel van vormen van Participative Action Research (PAR) werd in de summerschools ruimte gecreëerd voor Joint Knowledge Production (Zeelen & Van der Linden, 2009) en het opzetten van kleine onderzoeksprojecten tijdens de summerschool in Gulu, Oeganda. Zo kon er binnen het netwerk gemeenschappelijk worden geleerd. Vooraf aan deze summerschool werd een vijftal thema's geïdentificeerd met bijbehorende vragen. Met ieder van de thema's zijn onderzoekers uit Oeganda, Nederland en andere delen van de wereld tijdens de summerschool in groepen aan de slag gegaan. Ze werkten daarbij samen met lokale studenten. Op het einde van de periode hebben alle groepen op zeer diverse wijze verslag gedaan van hun resultaten. Het publiek, onderzoekers en geïnterviewde betrokkenen wisselden daarbij van rol in creatieve vormen als radioprogramma's, een 'wall of silence' en posterpresentaties.

In deel één ligt de focus op jeugd, onderwijs en werk in Gulu en de regio. Het eerste hoofdstuk richt zich op de potentiële (landbouw) ontwikkeling van de regio, -niet op het conflictueuze verleden-, en de bijdrage die de jeugd daaraan zou kunnen leveren. Het tweede hoofdstuk beschrijft de consequenties van conflicten voor het welzijn van de jeugd. Vervolgens wordt het instrument 'Life Psychological Goal Setting' geïntroduceerd om de behoefte en het potentieel

van de jeugd op een systematische wijze te ondersteunen. Na een tweetal intermezzo's, waarin lokale initiatieven worden beschreven, volgt een hoofdstuk waarin inzicht wordt gegeven in de levensomstandigheden van jongeren in het Adjumani vluchtelingenkamp in de Gulu regio. Het tweede deel heeft een meer methodologische insteek. Dit klinkt als een meer academische exercitie, in de twee hoofdstukken wordt concreet beschreven hoe men met participatieve methoden van onderzoek aan de slag is gegaan tijdens de summerschool. Dit heeft geresulteerd in zeer rijke data en leverde vele dilemma's en uitdagingen op. Deze vorm van onderzoeken verkleint het verschil tussen interventie en onderzoek. De wijze waarop er participatief is gewerkt, creëert inspiratie hoe te werken met jeugd rondom de thema's onderwijs en werk. Onderzoek is in deze opzet niet een individuele activiteit van de onderzoeker, maar een gemeenschappelijke inspanning. De hoofdstukken worden afgewisseld met intermezzo's waarin inspirerende lokale initiatieven rondom de verduurzaming van gemeenschappelijk leren worden beschreven.

Het derde deel van het boek biedt ruimte aan beschrijvingen van onderzoek naar vergelijkbare projecten wereldwijd. We worden meegenomen naar Colombia na de vredesovereenkomsten met de FARC en de initiatieven om jongeren te betrekken in de totstandkoming van duurzame vrede. Hierbij wordt aangesloten op een sociale beweging die in rurale gebieden is ontstaan. Ook in Sudan is sprake van een ontwikkeling naar vrede. Na de conflictperiode was er weinig aandacht voor onderwijs en werk voor de jeugd. In het tweede hoofdstuk wordt uitgebreid ingegaan op de uitdagingen die er liggen in situaties van prille vrede. Ook in dit deel is er ruimte voor lokale voorbeelden. Het derde hoofdstuk gaat kort in op de concrete bedreigingen voor het concept van positieve vrede in de kuststreek van Kenia. Het belang van goed onderwijs wordt beschreven aan de hand van een voorbeeld uit Nepal. Jongeren daar volgden de rebellenbeweging, zonder zelf actief kritisch te zijn. De schrijfster van dit hoofdstuk betoogt dat kwalitatief goed onderwijs kan bijdragen aan het ontwikkelen van een kritische houding. Het laatste hoofdstuk van deel drie geeft een reflectie op het initiatief om ruimte creëren voor Israëlische en Palestijns Arabische studenten om samen te leren. Om duurzame positieve vrede te creëren, is betrokkenheid van alle lagen van de betrokken instanties een noodzakelijke voorwaarde.

In het afsluitende hoofdstuk wordt expliciet stil gestaan bij en vooruitgeblikt op toekomstige activiteiten van het YEW netwerk. Hierbij worden concrete suggesties gedaan voor zowel het netwerk als de Gulu-universiteit, waar de tweede summerschool plaatsvond.

Door het hele boek wordt gereflecteerd op Participative Action Research zoals toegepast tijdens de summerschools.

BOOKS

Het boek inspireert door de caleidoscopische opzet waarbij veel verschillende thema's en regio's aan bod komen. De diversiteit aan thema's en schrijfstijl en opbouw van de bundel zijn tegelijkertijd soms beperkend. De variëteit maakt dat overzicht en samenhang niet altijd even helder zijn. De wijze waarop geschreven wordt over leren is inspirerend en nodigt uit om te verkennen wat je van dit boek meeneemt naar je eigen praktijken. De concrete voorbeelden die als intermezzo tussen de hoofdstukken door worden gegeven, bieden daar volop de ruimte voor. De voorbeelden zijn beschrijvingen van empirische ervaringen in de vorm van ontmoetingen met jeugd en jeugdorganisaties die tijdens de zomerschool in Gulu werden georganiseerd voor de deelnemers afkomstig uit alle uithoeken van de wereld. Door hun onderzoekend vermogen verder te ontwikkelen, worden de professionals in het netwerk, maar ook de lezers, uitgedaagd te leren. Concreet wordt daarvoor in dit boek PAR ingezet. Deze manier van werken heeft verschillende overeenkomsten met het ontwikkelen van onderzoekend vermogen, zoals bepleit in de hierop volgende recensie van het boek *Onderzoekend vermogen in de praktijk*. De voorbeelden uit dit boek inspireren om de mogelijkheden voor (gemeenschappelijk) leren verder te onderzoeken. De inzichten opgedaan in het YEW netwerk zijn expliciet gekoppeld aan ervaringen in (post-) conflict gebieden. Ik zie echter veel aanknopingspunten waardoor dit internationale onderzoek naar jeugd, onderwijs en werk inzicht gevend kan zijn voor Nederlandse professionals. Andersom is dat uiteraard ook het geval. Het uitgebreide overzicht van methoden en methodieken binnen het Nederlandse jongerenwerk zoals besproken in de hierop volgende recensie van *Hoe Jongerenwerkers werken aan preventie* kan de internationale professionals inspireren en verder op weg helpen.

REFERENTIES

- Galtung, J. (1976). Three realistic approaches to peace: Peacekeeping, peacemaking and peacebuilding. *Impact of Science on Society*, 26(1–2), 103–115.
- Giddens, A. (1991). *Central problems in social theory*. London/Basingstoke: The MacMillan Press.
- Nussbaum, M. C. (2011). *Creating capabilities. The human development approach*. Cambridge Massachusetts/London UK: The Belknap Press of Harvard University Press.
- Sen, A. (1999). *Development as freedom*. Oxford: Oxford University Press.
- Zeelen, J., & Van der Linden, J. (2009). Capability building in Southern Africa: Experiences and reflections. Towards joint knowledge production and social change in international development cooperation. *Compare: A Journal of Comparative Education*, 39(5), 615–628. Doi:10.1080/03057920903125644.